

Нормативно-методична база проведення енергоаудиту

*Тітяєв В.І., Харківська національна академія міського господарства
Шевченко Е.Ю., ДКП «Харківкомуночиствод»*

Проведення аудиту в Україні регламентується Законом "Про аудиторську діяльність" від 22 квітня 1993 р. Відповідно до цього Закону, аудит – це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку первинних документів та іншої інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їхньої звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам.

Аудит житлово-комунальних тарифів являє собою незалежну позавідомчу фінансову й технологічну експертизу факторів, що впливають на формування тарифів, а також фінансово-економічну інформацію, яку представляють комунальні організації органам місцевого самоврядування з метою обґрунтування тарифів у сфері регульованої діяльності. Він проводиться з ініціативи регулювального органа або з ініціативи підприємства, що клопоче про підвищення тарифу на свої послуги.

Проте аудит ще не набув широкого впровадження в житлово-комунальній сфері. Між тим кваліфікований і системний аудит житлово-комунальних підприємств міг би стати ефективним важелем покращення діяльності житлово-комунального господарства, зокрема удосконалення стратегії енергозбереження.

Енергоаудит, як аудит спеціального призначення, вирішує:

- виявлення непродуктивних витрат енергоресурсів і внутрішніх резервів їх економії з метою підвищення ефективності виробництва;
- підвищення відповідальності підприємств за економічне обґрунтування впровадження техніко-економічних нормативів по енергозбереженню;
- забезпечує об'єктивність в прийнятті рішень по встановленню норм енергетичних витрат на житлово-комунальні послуги.

Відправною основою проведення аудиту житлово-комунальних підприємств має бути систематизація та розвиток законодавчо-нормативної бази. Нині головними нормативними актами, що визначають основні принципи і стратегію державного регулювання енергозбереження на житлово-комунальні послуги, є прийняті в 2004 р. Закон України № 1869-IV «Про загальнодержавну програму реформування й розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 рр.» і Закон України № 1870-IV «Про житлово-комунальні послуги».

Хоча з моменту прийняття вказаних законів пройшло чимало часу, підприємства житлово-комунального господарства залишаються все ще не озброєні необхідною системою методик і стандартів з питань галузевих особливостей організації енергоаудиту та забезпечення ефективного використання енергоресурсів.

Непогодженість нормативно-правових актів, коли з прийняттям нових документів часто не скасовуються чинні або не вносяться до них відповідні зміни, веде до непорозумінь у відносинах між споживачами, виробниками і постачальниками послуг. Так, дотепер немає чіткого механізму організації нормування електроенергетичних витрат на підприємствах житлово-комунального комплексу, залишаються невідрегульованими питання щодо порядку встановлення, обслуговування і використання приладів обліку. Як відомо, довгі роки у нас не існувало взагалі поквартирного, часто і загальнодомового обліку спожитих енергоресурсів і води (крім електрики), тому створення такого документа, як «Програма поетапного обладнання наявного житлового фонду засобами обліку та регулювання споживання води і теплової енергії на 1996-2002 рр.», було сприйняте як радикальний крок в енерго-, ресурсозбереженні житлово-комунальної сфери. Однак ця програма систематично не виконувалася, і за станом на 1.01.2009 р. виконано всього 23% робіт з обладнання лічильниками холодної води і тільки 7,0% – гарячої.

Житлово-комунальний сектор нині працює збитково і багато в чому це зумовлено нераціональним споживанням значних обсягів паливно-енергетичних ресурсів. Адміністративне управління реформами в житлово-комунальному господарстві, не підкріплене економічним і фінансовим механізмом регулювання, дотепер не принесло очікуваного позитивного результату. Нові умови господарювання, викликані трансформаційними змінами в економіці України, негативно відбилися на роботі життєво важливої галузі. Тому багато фахівців галузі для суттєвого підвищення ефективності використання енергоресурсів вважають вкрай необхідним і важливим у найближчий час розробити і впровадити в діяльність житлово-комунальних підприємств сучасну нормативно-методичну базу проведення енергоаудиту. Безумовно, що така база мусить максимально враховувати галузеву специфіку економічної діяльності підприємств.